

— Лека нощ! (на съвременен ромски: *La čhi rat tuqe!*
или *La čhi ti rat*)

Циганският език рядко е поставял въпроси около себе си. Фактът, че странните номади непрекъснато пристигали и заминавали, без земя и родина, не е могъл да бъде свързан с някакъв „истински“ език. Затова се е смятало, че те говорят нарочен жаргон, измислен за целите на някакво тайно общуване и разбираем само за тях. Трябвало е да дойде XVIII в., когато през 1763 г., унгарецът Ишван Вали сравнява цигански думи с думи от индийски произход, за да бъде разкрит индийския произход на езика. Тази специфика останала слабо позната за съвременниците на Вали, убедени, че чуват жаргонно наречие. [17] През последните години изследването на различните групи цигански диалекти придобива все по-задълбочен характер и е твърде възможно през следващите няколко години разработваните в момента трудове да хвърлят светлина върху някои от тях, все още непознати за лингвистите.

По време на дългото съвместно съществуване на циганският език с други езици влиянието е било реципрочно. Едва ли съществува съвременен европейски език, който да не е заел поне няколко цигански думи, най-често чрез посредничеството на някой жаргонен израз, който след това навлиза във всекидневна употреба. На места заемките са били по-многобройни и се е достигнало дотам, те да се превърнат в характерен белег на цял регионален език и на свързания с него дух на културата (например андалуската културна среда и нейните най-ярки елементи — фламенкото, неговия начин на пеене *cante jondo* и неговия начин на живот). На други места влиянието на циганския език е обхванало само една специфична област: в Англия и Северен Уелс, всеки, който желае да започне бизнес в областта на вторичната преработка на автомобили и старо желязо, дори и да не е Циганин, ще трябва добре да овладее съответния *англо-цигански речник*.

По-силното влияние, разбира се, е било влиянието на местните езици. Различни по обем, но отнасящи се както до граматиката, така и до лексиката, за Циганите този тип заемки представляват най-адекватното отражение на изминатия през вековете път, а така също и на тяхното кратко или по-дълготрайно задържане в различни езикови области. По този начин става